

Sygn. akt *I ACa 1389/14*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2015r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Nowicki

Sędziowie: SA Małgorzata Mazurkiewicz - Talaga

SA Karol Ratajczak

Protokolant: st.sekr. sądowy Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2015 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **H. N.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Wojewodzie (...)** zastępowanemu

przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 22 października 2014 r. sygn. akt XII C 787/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.

Karol Ratajczak Jacek Nowicki Małgorzata M.-T.

I A Ca 1389/14

UZASADNIENIE

Powódka H. N. ostatecznie domagała się od pozwanego Skarbu Państwa - Wojewody (...) zapłaty kwoty 205.937,50 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 12 listopada 2012 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu, a to tytułem odszkodowania za wyłączone udziały we współwłasności w nieruchomościach położonych w P., przy ulicy (...) należących do jej poprzednika prawnego – P. R..

Pozwany Skarb Państwa – Wojewoda (...) zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 22 października 2014 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 205.937,50 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 23 października 2014 roku do dnia zapłaty;
2. umorzył postępowanie w zakresie obejmującym żądanie zapłaty kwoty 250.624,50 zł;
3. w pozostałym zakresie powództwo oddalił;
4. koszty postępowania stosunkowo rozdzielił obciążając nimi powódkę w 55%, a pozwanego w 45% i z tego tytułu:
  - a. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 6.622,65 zł;
  - b. zasądził od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3.960 zł;
5. nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu:
  - a. od powódki – z zasądzzonego roszczenia kwotę 7.556 zł tytułem części opłaty od pozwu;
  - b. od powódki kwotę 247,07 zł tytułem części brakującej zaliczki na wydatki związane z opinią biegłego;
  - c. od pozwanego kwotę 202,15 zł tytułem części brakującej zaliczki na wydatki związane z opinią biegłego.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i wyprowadzone z tych ustaleń wnioski prawne.

W 1945 r. dokonano zajęcia 1/2 idealnej części nieruchomości, położonych w P. przy ul. (...), zapisanych w KW P. – W. tom(...) stanowiących własność P. R., z uwagi na jej wpis na niemiecką listę narodowościową. Postanowieniem Sądu Powiatowego dla miasta P. z dnia 14 maja 1957 r., sygn. VIII K 341/49 postanowiono nie uwzględniać wniosku P. R. o zwolnienie spod zajęcia 1/2 idealnej części nieruchomości zapisanych w KW P. – W. tom (...)

W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, iż wnioskodawczyni jest zapisaną współwłaścicielką w idealnej połowie wyżej opisanych nieruchomości składających się z 2 domów i pola, które użytkują mieszkający w nich lokatorzy. Wnioskodawczyni nie zamieszkuje w tych nieruchomościach, gdyż została usunięta w 1945 r. Postępowanie karne przeciwko niej zostało umorzone postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 18.8.1950 r. bez orzekania o zajęтым mieniu. Do zwolnienia spod zajęcia niezbędne jest natomiast, w myśl art. 13 dekretu z dnia z 28.6.1946 r. i § 6 rozporządzenia poamnestyjnego, posiadanie nieruchomości przez właściciela.

Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu z dnia 4 czerwca 1957 r., sygn. V Kz 184/57 postanowiono zażalenia P. R. nie uwzględniać. W uzasadnieniu wskazano, że postępowanie rehabilitacyjne P. R. zostało postanowieniem Sądu Grodzkiego w P. z dnia 8 stycznia 1947 r., sygn. II R 427/46 umorzone na mocy art. 13 dekretu z dnia 28.6.1946 r. o odpowiedzialności za odstępstwo od narodowości w czasie wojny 1939-45 r. (Dz. U. Nr 41, poz. 237). Zgodnie z wytycznymi art. 13 § 3 dekretu Sąd Grodzki był uprawniony do wydania decyzji o zwolnieniu majątku. Skoro decyzji takiej nie wydał – a czego dokładnie ustalić wobec zaginięcia akt o sygn. II R 427/46 oraz usunięcia z niniejszych akt k. 10 dotyczącej odpisu postanowienia z dnia 8.1.1947 r. nie można – wówczas majątek P. R. z mocy wytycznych art. 13 § 5 dekretu przeszedł na własność Skarbu Państwa. Z tych przyczyn brak było podstaw do uwzględnienia wniosku o zwrot mienia, skoro majątek przeszedł z mocy ustawy na własność Skarbu Państwa. Gdyby zaś przyjąć, wobec niemożliwości ustalenia dokładnej treści postanowienia z dnia 8.1.1947 r., pogląd wyrażony we wniosku z dnia 2.11.1955 r., wówczas i tak brak jest podstaw do zwolnienia mienia P. R. spod zajęcia, skoro majątek ten nie znajdował się w jej posiadaniu w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 20.7.50 r. o zniesieniu sankcji oraz ograniczeń w stosunku do obywateli, którzy zgłosili swą przynależność do narodowości niemieckiej (§ 6 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26.7.50 r., Dz. U. nr 32, poz. 294).

Wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 1960 r., sygn. CR 34/60 i 3 CZ 5/60 oddalono rewizję P. R. od wyroku Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu z dnia 18 grudnia 1959 r., sygn. II C 1987/57 i II C 916/56.

W uzasadnieniu wskazano, iż Sąd Wojewódzki oddalił powództwo P. R. o wydanie jej idealnej części połowy nieruchomości położonych w P. i zapisanych w księgach wieczystych P. – W. tom (...) albowiem była ona zapisana na (...)listę narodowościową, a sąd karny oddalił jej wniosek o wydanie jej jako współwłaściciela idealnej połowy tych nieruchomości. Na tej podstawie Sąd Wojewódzki uznał, iż majątek ten przeszedł na Skarb Państwa.

Sąd Najwyższy rozpoznając rewizję od powyższego orzeczenia wskazał, iż zgodnie z orzeczeniem stanowiącym zasadę prawną sąd karny orzeka o zwolnieniu majątku od zajęcia co do obywatela polskiego, przeciwko któremu było prowadzone postępowanie karne o odstępstwo od narodowości polskiej. Takie postępowanie było prowadzone przeciwko P. R. i jej mienie zostało zajęte w wyniku decyzji organów likwidacyjnych. Orzeczenie sądu karnego co do zwolnienia takiego mienia spod zajęcia ma dla sądu cywilnego znaczenie prejudykatu. Z uwagi na powyższe, powództwo P. R. podlegało oddaleniu, jako przedwczesne, co – jak podał Sąd Najwyższy - czyni zbędnym rozważanie jej zarzutów co do braku postaw prawnych do uznania, iż mienie jej uległo przepadkowi na rzecz Państwa.

W dniu 10 października 1962 r. Prezydium (...) miasta P. – Wydział Finansowy wniósł o wpisanie w księdze wieczystej P. – W. t.(...) prawa własności na rzecz Skarbu Państwa 1/2 idealnych części nieruchomości położonych w P. przy ul. (...), w miejsce dotychczasowej współwłaścicielki P. R..

W dniu 30 czerwca 1963 r. Prezydium (...) Miasta P. – Wydział Finansowy wydało decyzję, w sentencji której wskazano, iż na podstawie art. 22 ustawy z dnia 6.05.1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów (Dz. U. nr 17, poz. 96), art. 13 § 4 dekretu z dnia 28 czerwca 1946 r. o odpowiedzialności karnej za odstępstwo od narodowości w czasie wojny 1939-45 r. (Dz. U. nr 41, poz. 237) oraz § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26.7.1950 r. w sprawie wykonania ustawy o zniesieniu sankcji oraz ograniczeń w stosunku do obywateli, którzy zgłosili swą przynależność do narodowości niemieckiej (Dz. U. nr 32, poz. 294) oddaje się Dzielnicowemu Zarządowi (...) w zarząd:

1. 1/2 idealną część nieruchomości, położonej w P., przy ul. (...), zap. w ks. wiecz. P. W. t. I wyk. 1. 19, obecnie kw. Nr (...),
2. 1/2 idealną część nieruchomości, położonej w P., przy ul. (...), zap. w ks. wiecz. P. W. t. (...)
3. 1/2 idealną część nieruchomości, położonej w P., przy ul. (...), zap. w ks. wiecz. P. W. t. (...)stanowiących poprzednio własność ob. P. R., zam. w P., ul. (...).

W uzasadnieniu przedmiotowej decyzji wskazano, iż przedmiotowe nieruchomości zostały w 1945 r. zajęte, jako mienie poniemieckie przez b. Tymczasowy (...) w P., który decyzjami z dnia(...) r. Nr (...) przekazał je b. Zarządowi (...)miasta P.. Od tego czasu nieruchomości te znajdowały się w administracji miejskiej, sprawowanej przez różne organy względnie przedsiębiorstwa, ostatnio i obecnie przez Dzielnicowy Zarząd (...). Następnie w uzasadnieniu decyzji powołano się na w/w orzeczenia Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu oraz Sądu Najwyższego i wskazano, że mienie P. R. zostało zajęte już w 1945 r., a w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 20.07.1950 r. o zniesieniu sankcji oraz ograniczeń w stosunku do obywateli, którzy zgłosili swą przynależność do narodowości niemieckiej (Dz. U. Nr 29, poz. 270) nie znajdowało się w jej posiadaniu, przeto nie może (§ 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20.7.1950 r. - Dz. U. Nr 32, poz. 294) być zwolnione na jej rzecz.

Postanowieniem Sądu Powiatowego dla miasta P. z dnia 25 listopada 1963 r. dokonano wpisów w księdze wieczystej Kw nr (...) w dziale (...), w księdze wieczystej P. – W. tom(...)w dziale I oraz w księdze wieczystej P. – W. tom(...) w dziale I – w miejsce P. R. – Skarb Państwa – Prezydium (...) miasta P. do połowy. Jako podstawę wpisów wskazano wniosek, złożony dnia 19 października 1962 r. oraz decyzję Prezydium (...) miasta P. - Wydział Finansowy z dnia 30 czerwca 1963 r., Fn (...)

W uzasadnieniu orzeczenia Prezydium (...) miasta P. – Urząd (...) w P. z dnia 31 grudnia(...),(...)o wywłaszczeniu na rzecz Skarbu Państwa z nieruchomości położonych w P. przy ul. (...) zapisanych w księdze wieczystej Sądu Powiatowego dla miasta P. w P.: z ks. wiecz. P. – W. tom(...) wykaz (...)z działki nr (...) o powierzchni 247 m⁽²⁾ – połowę,

z ks. wiecz. P. – W. tom(...)wykaz (...)z działki nr (...) o powierzchni 412 m⁽²⁾ połowę stanowiącej współwłasność do połowy P. B., a faktycznie jego spadkobierców (...) wskazano, iż współwłaścicielem drugiej połowy nieruchomości w miejsce P. R. jest Skarb Państwa – Prezydium (...) P., na podstawie wniosku złożonego dnia (...) r. oraz decyzji Wydziału (...)miasta P. w P. z dnia(...)

Decyzją Samorządowego Kolegium (...)w P. z dnia 29 września 2011 r., nr (...) (...) stwierdzono nieważność decyzji Prezydium (...)miasta P. – Wydział (...)z dnia 30 (...), nr(...)w części dotyczącej działek oznaczonych geodezyjnie: obręb (...) ark. mapy (...), działki nr: (...) o powierzchni łącznej 2467 m⁽²⁾ oraz stwierdzono, że w części obejmującej działki nr: (...) o łącznej powierzchni 659 m⁽²⁾, przedmiotowa decyzja wydana została z naruszeniem prawa.

W uzasadnieniu (...)w P. wskazało, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego Prezydium (...) uprawnione było do wystąpienia z wnioskiem do sądu karnego o wydanie orzeczenia, że zajęte mienie odstępcy od narodowości nie podlega zwolnieniu spod zajęcia, lecz przechodzi w drodze przepadku na własność Skarbu Państwa. Tymczasem Prezydium (...)miasta P. wydało zaskarżoną decyzję, na podstawie której objęte nią udziały w nieruchomościach położonych w P. przy ul. (...) zostały wpisane do prowadzonych dla tych nieruchomości ksiąg wieczystych, jako własność Skarbu Państwa. Organ ten oparł swoje rozstrzygnięcie w tym przedmiocie na treści przepisu dającego podstawę do uregulowania kwestii własności nieruchomości zajętej jako mienie za odstępstwo od narodowości w czasie wojny 1939-45 r. w drodze sądowej, a nie administracyjnej. Z uwagi na to, decyzja ta została wydana z rażącym naruszeniem prawa i stosownie do przepisu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. musi to skutkować uznaniem jej za nieważną.

W odniesieniu do części nieruchomości, obejmującej działki nr (...) zachodzi przeszkoda dla orzeczenia nieważności niniejszej decyzji, albowiem wywołała ona nieodwracalne – na drodze administracyjnoprawnej - skutki prawne w postaci zawarcia umowy w formie aktu notarialnego o oddaniu nieruchomości w użytkowanie wieczyste Spółdzielni Mieszkaniowej (...) oraz osób fizycznych.

Decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w P. z dnia 6 marca 2012 r., nr (...) (...) utrzymano w mocy decyzję Samorządowego (...) w P. nr (...) (...) z dnia 29 września 2011 r.

Wartość rynkowa prawa własności gruntu niezabudowanego – działek nr (...) według stanu z dnia 30 czerwca 1963 r. i aktualnych cen wynosi 659.000 zł. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 4 czerwca 1991 r., sygn. III Ns 2260/91 stwierdzono, że spadek po:

1. P. R., zmarłej dnia 26.07.1978 r. w P., ostatnio stale zamieszkałej w P. na podstawie ustawy nabyły jej córki: I. K. zd. R. oraz I. R. – każda po 1/2części;
2. I. K., zmarłej w dniu (...) r. w P., ostatnio stale zamieszkałej w P. na podstawie ustawy nabyli: jej mąż S. K. – w 1/4 części, oraz dzieci H. N. zd. K., K. K. (1), K. K. (2), L. K. – każdy po 3/16 części.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 19 listopada 2002 r., sygn. II Ns 1375/02 stwierdzono, że spadek po S. K., zmarłym dnia 17 grudnia 1998 r. w P., ostatnio stale zamieszkałym w P., na podstawie ustawy nabyli – dzieci spadkodawcy: H. N. zd. K., K. K. (1), K. K. (2), L. K. – każde z nich w 1/4 części.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 11 sierpnia 2005 r., sygn. II Ns 1231/05 stwierdzono, że spadek po I. R. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 18 listopada 1997 r., otwartego i ogłoszonego w Sądzie Rejonowym w Poznaniu w dniu 28 stycznia 2005 r. w sprawie o sygn. II Ns 26/05 nabyła H. N. w całości.

Stan faktyczny sprawy był w istocie pomiędzy stronami niesporny i ustalony został w większości w oparciu o złożone przez powódkę dokumenty – urzędowe i prywatne, których autentyczność nie została zakwestionowana. W przedmiocie wycen nieruchomości Sąd oparł się na opinii biegłego J. W..

Czyniąc rozważania prawne, w pierwszej kolejności Sąd wskazał, że jednostką organizacyjną Skarbu Państwa, umocowaną do jego reprezentowania w niniejszym postępowaniu jest Wojewoda (...). Dalej wskazał, iż podstawę dochodzonego przez powódkę roszczenia stanowi przepis art. 160 k.p.a.

Z petitum pozwu oraz jego uzasadnienia, zmodyfikowanych pismami z dnia 21 października 2013 r. oraz 13 maja 2014 r. wynika, że powódka ostatecznie domaga się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa odszkodowania w kwocie 205.937,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 listopada 2012 r. do dnia zapłaty z tytułu utraty udziałów we współwłasności nieruchomości o wartości rynkowej uwzględniającej jej stan na dzień (...)r., (...) (szkoda rzeczywista). Przy czym powódka dochodzi odszkodowania za utratę prawa współwłasności nieruchomości gruntowej w części obejmującej działki nr: (...) o łącznej powierzchni 659 m⁽²⁾(tj. w części, w jakiej stwierdzono niezgodność z prawem decyzji (...) miasta P. z dnia 30 czerwca 1963 r., (...)

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego „do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed dniem 1 września 2004 r., której nieważność lub wydanie z naruszeniem art. 156 § 1 k.p.a. stwierdzono po tym dniu, ma zastosowanie art. 160 § 1, 2, 3 i 6 k.p.a.” (uchwała Pełnego Składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2011 r., sygn. III CZP 112/2010, LexPolonica nr 2490342).

Zgodnie z art. 160 § 1, 2, 3 i 6 k.p.a. stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 k.p.a. albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie (§ 1). Do odszkodowania stosuje się przepisy kodeksu cywilnego, z wyłączeniem art. 418 tego kodeksu (§ 2). Odszkodowanie przysługuje od organu, który wydał decyzję z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 k.p.a., chyba że winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie ponosi inna strona postępowania dotyczącego tej decyzji; w tym ostatnim przypadku roszczenie o odszkodowanie służy w stosunku do strony winnej powstania tych okoliczności (§ 3). Roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 k.p.a. albo decyzja, w której organ stwierdził, w myśl art. 158 § 2 k.p.a., że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 k.p.a. (§ 6).

W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym i zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 1980 r. Nr 4 poz. 8 ze zm., zw. dalej: „ustawą o NSA”) zamieszczone zostało uregulowanie art. 140 k.p.a., oznaczone w późniejszym czasie (poczynając od ogłoszenia jednolitego tekstu tego Kodeksu w Dz. U. z 1980 r. Nr 9, poz. 26), jako art. 160 k.p.a., któremu nadano moc wsteczną. Z przepisu art. 13 ust. 2 ustawy o NSA wynika, że roszczenie o odszkodowanie przewidziane w art. 140 k.p.a. (później art. 160 k.p.a.) służy w przypadkach, gdy uchylenie lub stwierdzenie nieważności decyzji bądź stwierdzenie, że została wydana z naruszeniem przepisu art. 137 § 1 k.p.a. (art. 156 § 1 k.p.a. - po ujednoczeniu tekstu), nastąpiło po wejściu w życie tej ustawy, z dniem 1 września 1980 r. Jednoznacznie przyjęto w orzecznictwie, że unormowanie to dotyczy wszystkich wypadków stwierdzenia nieważności decyzji, niezależnie od daty wydania decyzji wadliwej (patrz: wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 18 maja 2011 r., sygn. III CSK 234/2010, LexPolonica nr 4363391).

Odnosząc powyższe do okoliczności rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy wskazał, iż decyzja wadliwa, której dotyczy postępowanie została wydana w dniu 30 czerwca 1963 r., zaś decyzja względem niej nadzorcza w dniu 29 września 2011 r., co przesądza o zastosowaniu przytoczonego przepisu art. 160 k.p.a., jako podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej.

W przedmiotowym postępowaniu powódka miała wykazać zaistnienie przesłanek roszczenia odszkodowawczego, a więc: wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 k.p.a. albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji, poniesienia szkody oraz związku przyczynowego między nimi. Pozwany mógł się zwolnić z odpowiedzialności poprzez wykazanie winy powódki bądź innej strony postępowania administracyjnego za wydanie wadliwej decyzji.

W sprawie bezsporne jest, iż w dniu 30 czerwca 1963 r. Prezydium (...) Miasta P. – Wydział (...) wydało decyzję w sprawie o nr Fn (...), odnośnie której Samorządowe (...) w P. w dniu 29 września 2011 r., nr (...) (...) stwierdziło nieważność w części dotyczącej działek oznaczonych geodezyjnie: obręb (...) ark. mapy (...) działki nr: (...) o powierzchni łącznej 2467 m⁽²⁾ oraz stwierdziło, że w części obejmującej działki nr: (...) o łącznej powierzchni 659 m⁽²⁾, przedmiotowa decyzja wydana została z naruszeniem prawa. Bezsporny był także fakt utrzymania w mocy niniejszego rozstrzygnięcia (...) przez decyzję Samorządowego (...) w P. z dnia 6 marca 2012 r., nr (...) (...). Niekwestionowana była również okoliczność wystąpienia po stronie powódki szkody w postaci utraty prawa własności nieruchomości przez jej poprzedniczkę prawną.

Odnośnie wysokości szkody poniesionej przez H. N. Sąd wskazał, iż dochodzi ona szkody w wysokości wartości utraconej nieruchomości, a więc szkody rzeczywistej, której dochodzenie jest dopuszczalne w myśl przepisu art. 160 k.p.a. Wartość rynkowa prawa własności nieruchomości gruntowej w części obejmującej działki nr: (...) o łącznej powierzchni 659 m² według stanu z dnia 30 czerwca 1963 r. i aktualnych cen wynosi 659.000 zł. Poprzednikom prawnym powódki przysługiwał udział w wysokości 1/2 części niniejszej nieruchomości, wart 329.500 zł (= 659.000 zł * 50%). Natomiast z przedłożonej dokumentacji spadkowej wynika, że udział powódki w spadku obejmującym przedmiotową nieruchomość wynosi 5/8 części, wart 205.935,50 zł (= 329.500 zł * 5/8).

Sporny między stronami pozostawał natomiast związek przyczynowy pomiędzy wydaniem przez Prezydium (...) P. decyzji z dnia 30 czerwca 1963 r., (...) a poniesieniem przez powódkę w/w szkody.

Według art. 13 § 1 dekretu z dnia 28 czerwca 1946 r. o odpowiedzialności karnej za odstępstwo od narodowości w czasie wojny 1939-1945 r. (Dz. U. Nr 41, poz. 237 ze zm.) toczące się postępowanie umarza się (§ 1). Zwolnienie z miejsca odosobnienia następuje z zastrzeżeniem wynikającym z przepisu art. 17 (§ 2). Zwolnienie majątku spod zajęcia, dozoru i zarządu może nastąpić dopiero po wydaniu bądź wyroku nie zawierającego orzeczenia o przepadku majątku (art. 2), bądź postanowienia o zaniechaniu ścigania (art. 17), pod warunkiem: a) że majątek znajduje się jeszcze w posiadaniu właściciela, albo b) że zgłoszenie przynależności do narodowości niemieckiej lub uprzywilejowanej przez okupanta nastąpiło w okolicznościach przewidzianych w art. 3, a szczególne względy państwowe lub społeczne nie stoją na przeszkodzie zwrotowi majątku (§ 3). Majątek, nie zwolniony przez sąd na mocy § 3, przechodzi na własność Skarbu Państwa (§ 4). O zwolnieniu bądź przepadku majątku sąd orzeka na posiedzeniu niejawnym z udziałem prokuratora. O terminie posiedzenia niejawnego sąd zawiadamia władzę, pod której zarządem znajduje się zajęty majątek lub która dokonała zajęcia, oraz osobę zainteresowaną; stronom lub ich przedstawicielom służy prawo zgłaszania wniosków i składania wyjaśnień ustnie lub na piśmie (§ 5).

Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego „w wypadku zaskarżenia wyłącznie przez wnioskodawcę postanowienia sądu oddalającego wniosek o zwolnienie - na podstawie art. 13 § 3 dekretu z dnia 28 czerwca 1946 r. (Dz. U. 1946 r. Nr 41 poz. 237 z późn. zm.) - majątku spod zajęcia (bez jednoczesnego orzeczenia przepadku tego majątku), sąd odwoławczy, w razie podzielenia stanowiska sądu I instancji co do braku podstaw do zwolnienia, utrzymuje zaskarżone postanowienie w mocy ze wskazaniem w uzasadnieniu swego postanowienia niezbędności orzeczenia przez sąd I instancji również przepadku majątku na podstawie art. 13 § 5 wymienionego dekretu. Sąd odwoławczy powinien w uzasadnieniu swego orzeczenia wskazać na niezbędność orzeczenia przez sąd I instancji również przepadku majątku w myśl art. 13 § 5 dekretu z dnia 28 czerwca 1946 r. Wskazówką tą sąd I instancji będzie związany, zwłaszcza gdy o orzeczenie przepadku majątku zwróci się do niego uprawniony organ. Stanowisko takie zajął już Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 października 1959 r. V K 917/59, w którym stwierdził, że przepis art. 13 § 5 należy rozumieć w ten sposób, iż orzeczenie sądu jest niezbędne nawet wtedy, gdy Skarb Państwa stał się właścicielem majątku z mocy art. 13 § 4 dekretu” (uchwała Sądu Najwyższego - Izba Karne z dnia 3 września 1965 r., sygn. VI KZP 37/65, LexPolonica nr 371540).

Sąd Okręgowy dzieląc powyższy pogląd podkreślił przy tym, że przepisy przewidujące wywłaszczenie należy wyklądać w sposób ścieśniający, zwłaszcza mając na uwadze okoliczność, iż niejednokrotnie dochodziło do

zajmowania majątków osób następnie zrehabilitowanych, tak jak to miało miejsce w przedmiotowym stanie faktycznym.

Istotnym jest, że w sprawie podlegającej rozpoznaniu nie doszło do wydania przez sąd karny orzeczenia o przepadku majątku P. R.. Nie można uznać za orzeczenie w przedmiocie przepadku żadnego z postanowień wydanych w postępowaniu karnym, dotyczącym zwolnienia nieruchomości spod zajęcia. Postanowieniem Sądu Powiatowego dla miasta P. z dnia 14 maja 1957 r., sygn. VIII K 341/49 oddalono jedynie wnioski o zwolnienie spod zajęcia, z powołaniem na fakt, że przedmiotowe nieruchomości nie znajdowały się w posiadaniu P. R. w chwili orzekania. Natomiast postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu z dnia 4 czerwca 1957 r., sygn. V Kz 184/57 utrzymano w mocy tamto postanowienie. Orzeczenie to również nie zawierało w sentencji rozstrzygnięcia o przepadku, choć powołano się na ten fakt w uzasadnieniu. Niezależnie od braku przedmiotowego rozstrzygnięcia w sentencji istotnym jest, że stosownie do przytoczonego wcześniej stanowiska Sądu Najwyższego, zamieszczenie takiego rozstrzygnięcia przez sąd odwoławczy leżało poza jego kompetencją w przypadku zaskarżenia postanowienia niezawierającego takiego rozstrzygnięcia jedynie przez osobę, której nieruchomość podlegała zajęciu, tak jak to miało miejsce w przedmiotowej sprawie.

Do orzeczenia przepadku nie mogło też dojść w postępowaniu zakończonym wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 1960 r., sygn. CR 34/60 i 3 CZ 5/60, albowiem było to postępowanie cywilne, zaś rozstrzygnięcie o przepadku leżało jedynie w kompetencji sądu karnego. Niezależnie od tego Sąd podkreślił, że w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego, kończącego to postępowanie, wskazano, iż powództwo P. R. o wydanie nieruchomości podległo oddaleniu jako przedwczesne, co świadczy o tym, iż w przekonaniu Sądu Najwyższego do chwili wydania przedmiotowego orzeczenia nie doszło do orzeczenia przepadku majątku P. R..

Kolejną kwestią, na którą zwrócił uwagę Sąd Okręgowy był fakt, iż decyzja Prezydium (...)miasta P. z dnia (...),(...) mimo brzmienia sentencji, w istocie dotyczyła przejścia prawa własności nieruchomości stanowiących własność P. R. na rzecz Skarbu Państwa. W tym względzie Sąd odwołał się do poglądów wyrażonych przez organy administracyjne w toku postępowania o stwierdzenie nieważności przedmiotowej decyzji. Wskazują na to w szczególności przywołane w tej decyzji podstawy prawne, dotyczące przepadku mienia, nie zaś oddania w zarząd oraz treść uzasadnienia, w którym nie odniesiono się do kwestii oddania nieruchomości w zarząd, lecz poddano analizie kwestię braku zasadności zwolnienia spod zajęcia nieruchomości wymienionych w sentencji.

Niewątpliwie sporna decyzja stanowiła podstawę wpisu w księgach wieczystych Skarbu Państwa jako właściciela nieruchomości w miejsce P. R., na co wskazuje wprost postanowienie Sądu Powiatowego dla miasta P. z dnia 25 listopada 1963 r. na mocy, którego dokonano przedmiotowych wpisów.

Nadto również w przekonaniu samego Prezydium (...) P. przedmiotowa decyzja stanowiła podstawę wywłaszczenia P. R., na co wskazuje treść uzasadnienia postanowienia o wywłaszczeniu wydanego przez Prezydium (...) P. w dniu 31 grudnia 1964 r. w sprawie o sygn. III-62/40/63.

W związku z tym w przekonaniu Sądu, między wydaną przez Prezydium(...) Miasta P. decyzją z dnia (...) a szkodą poniesioną przez stronę powodową zachodzi adekwatny związek przyczynowy, zatem spełnione są wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej. Ponadto, w toku postępowania pozwany Skarb Państwa – reprezentowany przez Wojewodę (...) nie wykazał, by wydanie przedmiotowej decyzji przez (...) Miasta P. nastąpiło z winy poprzedniczki prawnej H. N., ani innej strony postępowania administracyjnego.

Z tego względu Sąd w punkcie 1. wyroku – tytułem należności głównej - zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 205.937,50 zł.

Zgodnie z art. 363 § 2 k.c. jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za

podstawę cen istniejących w innej chwili. Z uwagi na powyższe w niniejszej sprawie Sąd w punkcie 1. na podstawie art. 481 § 1 k.c. wyroku zasądził odsetki od dnia następującego po wydaniu wyroku.

W toku postępowania powódka cofnęła pozew odnośnie kwoty 250.624,50 zł. Cofnięcie połączone było ze zrzeczeniem się roszczenia, a nadto w ocenie Sądu nie stanowiło czynności sprzecznej z prawem ani zasadami współzycia społecznego, jak również nie zmierzało do obejścia prawa. Z tego względu Sąd w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie obejmującym żądanie zapłaty kwoty 250.624,50 zł.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt 4. wyroku, zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, przewidzianą przez art. 98 § 1 k.p.c., przy zastosowaniu art. 100 k.p.c. i koszty postępowania rozdzielił stosunkowo między stronami obciążając nimi powódkę w 55%, a pozwanego w 45% i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 6.622,65 zł oraz od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej kwotę 3.960 zł.

Zgodnie bowiem z art. 11 ust. 3 zdanie 1 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2013 r. Nr 0, poz. 1150 ze zm.) koszty zastępstwa procesowego zasądzone lub przyznane Skarbowi Państwa w sprawie, w której zastępstwo procesowe Skarbu Państwa wykonuje Prokuratoria Generalna, przysługują Skarbowi Państwa - Prokuratorii Generalnej.

W pkt 5. wyroku Sąd orzekł z powołaniem na przepisy art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Wyrok apelacją w części objętej punktami 1 i 4 oraz 5 sentencji w imieniu pozwanego Skarbu Państwa zaskarżyła Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa zarzucając:

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i błędną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego polegającą na:
  - a. ustaleniu, że powód wykazał przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego w postaci zdarzenia szkodzącego, szkody oraz związku przyczynowego;
  - b. przypisaniu znaczenia wywołującego szkodę decyzji Prezydium (...) Miasta P. z dnia (...) roku, którą oddano Dzielnicowemu Zarządowi (...) w zarząd: 1/2 idealnej części nieruchomości położonej w P., przy ul. (...), zapisanej w księdze wieczystej P. W., t. I, wyk. 19 (kw nr (...)), 1/2 idealnej części nieruchomości położonej w P., przy ul. (...), zapisanej w księdze wieczystej P. W., t. I, wyk. 21,) oraz 1/2 idealnej części nieruchomości położonej w P., przy ul. (...), zapisanej w księdze wieczystej P. W., t. (...) wyk. 22;
  - c. pominięciu faktu, że majątek poprzedników prawnych powódki przeszedł na własność Skarbu Państwa w wyniku zajęcia i błędnym przyjęciu, że nie doszło do przepadku majątku poprzednika prawnego powódki;
2. naruszenie art. 6 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że w sytuacji określonej w art. 160 § 1 k.p.a. w zw. z art. 160 § 2 k.p.a. powódka wykazała szkodę i związek przyczynowy;
3. naruszenie art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 160 § 2 k.p.a. i art. 160 § 1 k.p.a. poprzez błędne przyjęcie, że między wykazywaną przez powoda szkodą a wadliwą decyzją Prezydium (...) w P. z dnia (...) roku istnieje normalny związek przyczynowy.

Powołując powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego Skarbu Państwa kosztów procesu za obie instancje, w tym na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego. Wnioskiem ewentualnym było uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelację uznać należało za bezzasadną.

Sąd Apelacyjny w całości podziela poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne oraz wyprowadzone z tych ustaleń wnioski prawne.

Wobec postawienia w apelacji zarówno zarzutów naruszenia prawa materialnego, jak i procesowego, zauważyć trzeba, że prawidłowość zastosowania lub wykładnia prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na kanwie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Skuteczne zatem zgłoszenie zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy ustalony przez sąd pierwszej instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1997 r., II CKN 60/97, OSNC 1997/9/128).

Sąd Apelacyjny stwierdza, iż pozwana stawiając zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie przeprowadziła w uzasadnieniu apelacji odmiennej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, jak ta dokonana przez Sąd I instancji. Co więcej, w istocie nie próbowała nawet podważyć poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych. Negując wykazanie przez powódkę przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, skarżąca nie zakwestionowała bowiem ustalonych przez Sąd faktów, które w istotnym zakresie zostały oparte na dokumentach urzędowych lub ich uwierzytelnionych kserokopiach. Nie podważa ona bowiem ani faktu wydania ani treści opisanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku orzeczeń sądowych oraz decyzji administracyjnych, które ostatecznie doprowadziły do dokonania przez Sąd Powiatowy dla Miasta P. w dniu 25 listopada 1963 roku wpisów w księgach wieczystych kw nr (...), kw nr P. W. tom (...), wykaz (...) oraz kw nr P. W. tom (...) wykaz (...) w miejsce P. R. – Skarbu Państwa – Prezydium(...) P. do połowy.

Także nie są objęte zarzutami faktycznymi ani treść ani data wydania przez Samorządowe (...)w P. decyzji nr (...) oraz treść i dane identyfikacyjne opisanych w uzasadnieniu wyroku orzeczeń o stwierdzeniu nabycia spadku po P. R., po S. K. oraz po I. R..

Apelacja nie neguje także wyceny spornego gruntu o powierzchni 657 m⁽²⁾ dokonanej przez biegłego J. W. ani też ostatecznej wartości udziału powódki w tym gruncie, który przypadłby jej, gdyby nie wydanie przez Prezydium (...) P. – Wydział(...) w dniu(...)roku decyzji Nr (...)(...)

Pozwany twierdzi wprawdzie, że powódka nie wykazała przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, bowiem – jego zdaniem - nie wykazała, ani zdarzenia szkodzącego, ani szkody, ani związku przyczynowego. Nie są to jednak zarzuty faktyczne, a i tak odrębnie postawione zarzuty naruszenia prawa materialnego – art. 160 § 1 k.p.a. w zw. z art. 160 § 2 k.p.a. oraz art. 361 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny stwierdza zatem, że w całości akceptuje poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne, przyjmując je za własne. Podziela też wyprowadzone na podstawie tych ustaleń konsekwencje prawne, w szczególności co do podstaw odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego Skarbu Państwa.

Odnosząc się kolejno do podnoszonych w apelacji zarzutów prawa materialnego wskazać należy, że w myśl powołanego przez Sąd Okręgowy art. 160 § 1 k.p.a. stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie. Stosownie zaś do § 2 ww. przepisu do odszkodowania stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, z wyłączeniem art. 418 tego kodeksu.

Oceniając żądanie powódki, słusznie wskazał Sąd Okręgowy, że należało ustalić, czy nastąpiło wydarzenie wyrządzające szkodę, a mianowicie, czy została wydana decyzja niezgodna z prawem, a następnie należało ustalić, czy została wyrządzona szkoda i w jakiej wysokości oraz czy pozostaje ona w związku przyczynowym z wydaniem decyzji. Utrwalone w orzecznictwie zapatrywanie, w myśl którego fakt, iż decyzja administracyjna została wydana z rażącym naruszeniem prawa, przesądza o bezprawności i winie funkcjonariusza państwowego przy wykonywaniu powierzonych mu czynności. Decyzja nadzorcza nie stanowi zatem czynu niedozwolonego ani jego elementu, a jedynie prejudykat, stwierdzający jedną z przesłanek warunkujących możliwość skutecznego dochodzenia odszkodowania. Ta ostateczna decyzja zawierająca stwierdzenie nieważności decyzji z przyczyn przewidzianych art. 156 § 1 lub art. 158 § 2 k.p.c., przesądza o bezprawności działania organu przy wydawaniu decyzji, ma moc wsteczną i jest wiążąca w postępowaniu cywilnym (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 maja 1985 r., II CR 121/85, OSNC 1986, Nr 4, poz. 53; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 stycznia 2013 r., I ACa 350/12, LEX nr 1271990). Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie została wykazana bezprawność działania organu, albowiem stwierdzono iż decyzja Prezydium Rady Narodowej Miasta P. – Wydział (...)z dnia (...)r. w części dotyczącej działek nr (...) o łącznej powierzchni 659 m⁽²⁾ wydana została z naruszeniem prawa.

W takiej sytuacji na stronie powodowej ciążył w dalszej kolejności obowiązek wykazania pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego Skarbu Państwa, a zatem faktu powstania szkody (i jej rozmiarów) oraz istnienia normalnego związku przyczynowego pomiędzy ową szkodą a zdarzeniem, które ją wywołało.

Podzielić należało stanowisko powódki, iż jej szkoda odpowiada wartości rynkowej udziału w nieruchomościach objętych decyzją Prezydium (...) P. – Wydział (...) dnia (...)roku, co do których P. R. była współwłaścicielką w połowie, które następnie utraciła na skutek wydania decyzji z dnia 30 czerwca 1963 roku, a następnie stwierdzenia nieważności tej decyzji.

Rzeczywistą szkodę w rozumieniu art. 160 § 1 k.p.a. należy bowiem rozumieć jako powstałą wbrew woli poszkodowanego różnicę między obecnym jego stanem majątkowym, a tym stanem, jaki zaistniałby, gdyby nie nastąpiło wydarzenie wywołujące szkodę (tak Sąd Najwyższy: w orzeczeniu z dnia 11 lipca 1957 r., 2 CR 304/57, OSN 1958, nr III, poz. 76 oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 1963 r., IH PO 31/63, OSNCP 1964, nr 7-8, poz. 128, w wyroku z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie V CKN 960/00 oraz z dnia 15 listopada 2002 r. w sprawie V CKN 1325/00). Skoro działki nr (...) o łącznej powierzchni 659 m⁽²⁾ wchodzące w skład nieruchomości objętych decyzją Prezydium (...) P. – Wydział (...)z dnia 30 czerwca 1963 roku zostały przekazane w użytkowanie wieczyste Spółdzielni Mieszkaniowej (...), to nie jest możliwe, aby powódka mogła się stać ich współwłaścicielką w miejsce zmarłej P. R., przeto poniosła rzeczywistą szkodę, która winna zostać jej naprawiona. Wysokość tej szkody, według stanu z 30 czerwca 1963 roku, a więc wyliczona jak co do nieruchomości niezabudowanej, ustalona przez Sąd w oparciu o opinię biegłego J. W. wyniosła 205.937,50 zł.

Sąd Apelacyjny podziela szczegółowo uzasadnione stanowisko Sądu I Instancji, że pomiędzy tak rozumianą szkodą, a opisaną powyżej decyzją z dnia 30 czerwca 1963 roku występuje adekwatny związek przyczynowy. Nie ulega bowiem wątpliwości, że pomimo zajęcia w 1945 roku 1/2 idealnej części nieruchomości położonych w P. ul. (...) zapisanych w księgach wieczystych Kw P.- W. tom (...), wykaz (...) nie zostało wydane w trybie art. 13 § 5 dekretu z dnia 28 czerwca 1946 roku o odpowiedzialności karnej za odstępstwo od narodowości podczas wojny 1939-1945 r. orzeczenie o przepadku majątku P. R.. Na konieczność wydania takiego orzeczenia, którego skutkiem byłoby odjęcie prawa własności zajętego mienia zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w powołanej przez Sąd Okręgowy uchwale z dnia 3 września 1965 r., sygn. akt VI KZP 37/65. Sama odmowa zwolnienia od zajęcia, jak to miało miejsce w stosunku do P. R., takiego skutku wywołać nie mogła.

Odmienny podgląd pozwanego przedstawiony w uzasadnieniu apelacji, według którego sama odmowa zwolnienia zajętego majątku od zajęcia była wystarczająca do przejścia prawa własności składników tego majątku na rzecz Skarbu Państwa nie mógł zostać zaakceptowany.

Decyzja Prezydium (...) P. – Wydział (...)z dnia (...) roku oddając w zarząd Dzielnicowemu Zarządowi (...) udziały we współwłasności P. R. w opisanych w niej nieruchomościach, jako podstawę prawną powołała między innymi art. 13 ust. 4 dekretu z dnia 28 czerwca 1946 roku o odpowiedzialności karnej za odstępowanie od narodowości podczas wojny 1939-1945 r., z treści którego wynika, iż majątek nie zwolniony na mocy § 3 dekretu przechodzi na własność Skarbu Państwa. Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w postanowieniu z dnia 3 września 2010 roku, sygn. akt I OW 87/10 (55-59), skoro w dacie wydania decyzji obowiązywał jedynie art. 13 ust. 4 dekretu z 1946 roku stanowiący o przejściu na własność Skarbu Państwa zajętego wcześniej majątku osób, które odstąpiły wcześniej od narodowości polskiej, to decyzja z dnia 30 czerwca 1963 r. miała za przedmiot takie przejęcie mienia. Jednakże orzeczenie w tym przedmiocie mógł wydać jedynie sąd, na wniosek właściwego organu. Wydział Finansowy ówczesnego Prezydium nie miał wówczas kompetencji do wydania kwestionowanej decyzji. Argumentację tę w całości zaakceptowało Samorządowe Kolegium Odwoławcze w P., wydające decyzje z dnia 29 września 2011 roku oraz z dnia 6 marca 2012 roku.

Na skutek wydania decyzji z dnia 30 czerwca 1963 roku w oparciu o jej treść, postanowieniem Sądu Powiatowego dla miasta P. z dnia 25 listopada 1963 r. dokonano wpisów w księdze wieczystej Kw nr (...) w dziale II, w księdze wieczystej P. – W. tom (...) wykaz (...)w dziale (...) oraz w księdze wieczystej P. – W. tom (...) w dziale (...)– w miejsce P. R. – Skarb Państwa – Prezydium (...) P. do połowy.

Wskutek wydania zatem decyzji z dnia 30 czerwca 1963 roku, co do której w części dotyczącej działek nr (...) o łącznej powierzchni 659 m² we właściwym trybie, ostateczną decyzją stwierdzono wydanie jej z naruszeniem prawa powódka poniosła szkodę.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w tych okolicznościach należało przyjąć istnienie związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. pomiędzy wydaniem decyzji z dnia 30 czerwca 1963 roku a szkodą powódki w postaci utraty udziału we współwłasności objętych decyzją nieruchomości. Gdyby nie wydanie tej decyzji, nie doszłoby do wpisu własności w nieruchomościach na rzecz Skarbu Państwa w części co do udziałów należących wcześniej do P. R.. Podstawowe znaczenie, zdaniem Sądu Apelacyjnego, należy nadać nie brzmieniu sentencji samej decyzji, z której wynika oddanie nieruchomości w zarząd, a powołanym w niej podstawom prawnym oraz uzasadnieniu, z których wynika, że w istocie doszło do odjęcia udziałów we współwłasnościach nieruchomości P. R.. Tak tę decyzję zinterpretował także Sąd, dokonując w oparciu o nią wpisów na rzecz Skarbu Państwa.

Z tego względu Sąd Apelacyjny nie podzielił także zarzutu pozwanego dotyczącego naruszenia art. 361 § 1 k.c.

Z tych przyczyn, na podstawie art. 385 k.p.c. w pkt I orzeczono o oddaleniu apelacji.

O kosztach zastępstwa procesowego w pkt II rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądając – po sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej postanowieniem z dnia 8 maja 2015 r. – powódce od pozwanego kwotę 5.400 zł. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego określono na podstawie § 6 pkt 7 w zw. z § 13 ust.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz zasad ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. DZ. U. z 2013r., poz. 461).

Małgorzata Mazurkiewicz- Talaga Karol Ratajczak Jacek Nowicki

--	--	--